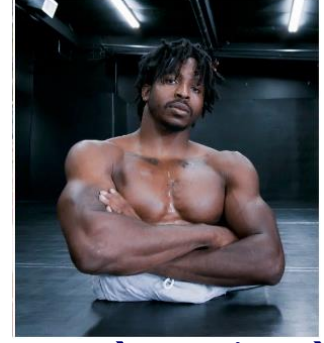

હાથ પર દોડતો વિશ્વાસ એટલે - કુસ્તીબાજ ઝિઓન ક્લાર્ક

સવારનો સમય હતો. ઓહિયોના મેસિલોન શહેરમાં એક જૂનો હાઈસ્કૂલનો જીમ શાંત હતો. લાકડાના ફ્લોર પર હળવો પ્રકાશ પડતો હતો. કોઈ તાળીઓ નહોતી, કોઈ ભીડ નહોતી - માત્ર એક યુવક, બે હાથ અને અડગ સપના.

એ યુવક હતો. સ્ટાર્ટ લાઇન પર ઊભો નહોતો...એ હાથ પર ટેક લગાવીને તૈયાર હતો. કોઈને જોતા તે ઢાણ અજીબ લાગી હોત પણ તેના માટે એ ઢાણ સામાન્ય હતી. કારણ કે તેનું જીવન હંમેશા હાથ પર ચાલતું આવ્યું હતું. જેવી સ્ટોપવોચ ચાલુ થઈ કે તેના હાથ જમીન પર વીજળી જેમ અથડાયા. પરસેવો, શક્તિ અને આત્મવિશ્વાસ - બધાએ એક સાથે આક્રમણ કર્યું. અને પછી... માત્ર ૪.૭૮ સેકન્ડ. તેને તો ખબર પણ નહોતી પડી કે તે ફિનિશ લાઇન પાર કરી ચૂક્યો છે. જ્યારે અધિકારીનો અવાજ આવ્યો, ત્યારે તેના શરીરમાં એક અદભૂત ઊર્જાનો સંચાર થયો. પણ... આ દોડ માત્ર ૨૦ મીટરની નહોતી. આ દોડ હતી બાળપણથી લઈને આ ઢાણ સુધીની. જ્યારે દુનિયાએ તેની ઝડપ જોઈ, જ્યારે સોશિયલ મીડિયાએ તેના હાથની શક્તિ જોઈ, ત્યારે ઇતિહાસે દરવાજો ખોલ્યો. Guinness World Recordsએ તેના નામને સોનાના અક્ષરોમાં લખ્યું.

પણ... તે ત્યાં અટક્યો નહી. તે કહે છે કે “હું વિકલાંગ નથી, હું અલગ રીતે શક્તિશાળી છું.” આજે પણ તેની નજર ઓલિમ્પિક પર છે, જ્યાં તે માત્ર ભાગ લેવાનો નહીં, ઇતિહાસ રચવાના સપના જુએ છે. અને કદાચ આ સત્ય કથા વાંચતો કોઈ બાળક, કોઈ વિદ્યાર્થી, કોઈ થાકેલો માણસ આજે પોતાના જીવનની સ્ટાર્ટ લાઇન પર ઊભો થાય અને કહે કે “જો તે કરી શકે, તો હું પણ.....” કારણ કે તે માત્ર માણસ નથી...એ સાબિતી છે કે જ્યારે હિંમત હાથમાં હોય, ત્યારે પગની જરૂર પડતી નથી. તે યુવકનો જન્મ એવો થયો હતો, જ્યાં શરીર અદ્યુરું હતું, પણ આત્મા સંપૂર્ણ. કૌડલ રિગ્રેશન સિન્ડ્રોમ-એક નામ, એક નિદાન...પણ સમાજ માટે એક સીમા.

તેના જન્મ પછી, કોઈએ તેને ઉછેરવા હાથ આગળ ન ધર્યો. એક ઘર..પછી બીજું..અને ફોસ્ટર કેર સિસ્ટમના ઠંડા દરવાજાઓ વચ્ચે તે મોટો થતો ગયો. ક્યારેય પેટ ભર્યું નહોતું, ક્યારેક દિલ પર, ક્યારેક શબ્દોથી ઘા પડ્યા, ક્યારેક મૌનથી. પણ તેના મનમાં એક દીવો સતત સળગતો રહ્યો કે “હું કંઈક બનીશ.” શાળામાં પહોંચ્યો ત્યારે બાળકો હસ્યા, તેને ઘમકાવ્યો, લોકરમાં ઘડેલ્યો, માર્યો. રાત્રે તે હાથ પર ચાલતો, અને મનમાં વિચારતો કે “દુનિયા આટલી બધી ફૂર કેમ?” પણ પછી તેણે નક્કી કર્યું કે દુનિયા જેવી છે એવી રહેવા દે, હું જેમ છું એમ આગળ વધું. એ જ દિવસોમાં તેના જીવનમાં એક માતા આવી. એ માતા, જેણે તેનામાં અક્ષમતા નહીં, શક્તિ જોઈ. તે કહે છે કે “એ મારી પાલક માતા નહોતી, એ મારી ખરી માતા હતી.” એ પ્રેમે તેને સીધો બેસતા શીખવ્યો, હાથ પર ઊભો રહેતા શીખવ્યો, અને સૌથી મહત્વની વાત તેને આત્મવિશ્વાસ બંધ્યો. પછી આવ્યું કુસ્તીનું મેદાન. પ્રથમ મેચ - હાર. બીજી - હાર. ઘણી વાર - હાર. પણ તે હારતો નહોતો. તે શીખતો હતો. દિવસમાં ત્રણ પ્રેક્ટિસ, અઠવાડિયાના સાતેય દિવસ. હાથ છોલાઈ જાય, ખભા સળગી જાય, પણ મન ક્યારેય ન થાકે. અને એક દિવસ, એ જ

છોકરો રાજ્યના શ્રેષ્ઠ કુસ્તીબાજોમાં ગણાવા લાગ્યો. તે એક વાક્ય બોલતો, “બહાના નહીં.” આ વાક્ય તેના જીવનનો શ્વાસ બની ગયું.

આજે અમે તમને એક પ્રશ્ન પૂછવા માંગીએ છીએ કે શું સફળ થવા માટે બધું સંપૂર્ણ હોવું જરૂરી છે? શરીર, પરિસ્થિતિ, સાધન, સહારો - બધું? જો તમારો જવાબ “હા” છે, તો આજે અમે તમને એક એવી સત્ય હકિકત ઘટનાની જાણ કરીએ છીએ કે જે તમારો જવાબ બદલી નાખશે. આજે અમે તમને ઓળખાણ કરાવવા જઈ રહ્યા છીએ એક એવા માણસની જે પગ વગર જન્મ્યો, પણ આખી દુનિયા સામે દોડ્યો. એ માણસ છે - ઝિઓન ક્લાર્ક.

અમારો તમને ફરી એક પ્રશ્ન છે કે તમારા બહાના ક્યા છે? સમય નથી? સાધન નથી? સહારો નથી? આ ઝિઓન પાસે પગ નહોતા. પણ તેની પાસે એક વસ્તુ હતી - અડગ નિર્ધાર. અનેએ જ આ દુનિયામાં સૌથી મોટી શક્તિ છે. જો ક્યારેય તમને લાગે કે જીવન તમને પાછળ ખેંચે છે તો ઝિઓનને યાદ કરજો. એ માણસ હાથ પર ઊભા રહીને આકાશને અડી આવ્યો છે.

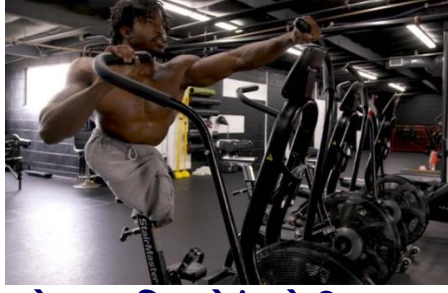

ઝિઓન જન્મ્યો ત્યારે ડોક્ટરોએ કહ્યું કે “આ બાળક ક્યારેય સામાન્ય જીવન જીવી નહીં શકે.” તેના પગ વિકસ્યા નહોતા. પરંતુ કોઈએ એ નથી પૂછ્યું કે આ બાળકનું મન કેટલું મજબૂત છે? જન્મ પછી તરત જ તેને ફોસ્ટર કેર સિસ્ટમમાં મૂકી દેવામાં આવ્યો. ઘર બદલાતાં ગયા, લોકો બદલાતાં ગયા, પણ એક વસ્તુ બદલાઈ નહીં - અપમાન - ગુંડાગીરી - અવગણના. શાળામાં તેને લોકરમાં ઘડેલવામાં આવ્યો, માર પડ્યો, તેના પર હસવામાં આવ્યું. પણ મિત્રો, એ બાળક તૂટ્યો નહીં. એ કહે છે કે “દુનિયા ફૂર છે, પણ હું શું બનીશ એ મારા હાથમાં છે.”

કેટલાક બાળકો રડતાં જન્મે છે, કેટલાક સ્મિત લઈને. પણ ઝિઓનનો જન્મ એક પ્રશ્ન લઈને થયો હતો. ડોક્ટરની આંખોમાં ચિંતા હતી. શબ્દો નરમ હતા, પરંતુ અર્થ કઠોર હતા - “પગ વિકસ્યા નથી.” એ દિવસથી જ, ઝિઓનનું જીવન સામાન્ય ન રહ્યું. તેના માટે પથારી જમીનથી અલગ હતી, અને જમીન એક પડકાર હતો. તેનું શરીર અધૂરું હતું, પણ કોઈને ખબર નહોતી કે આ અધૂરાપણું એક દિવસ પૂર્ણતાની વ્યાખ્યા બદલશે.

બાળપણ સામાન્ય રીતે રમકડાંથી શરૂ થાય છે, ઝિઓનનું બાળપણ ઓપરેશન ટેબલથી શરૂ થયું. તેને ખબર નહોતી કે “અક્ષમતા” શું છે, પણ દુનિયાએ તેને તે શબ્દ વહેલો શીખવી દીધો. બાળક માટે માતાની બાહો પ્રથમ આશ્રય હોય છે, ઝિઓન માટે એ આશ્રય પણ અધૂરો રહ્યો હતો. ઘર માત્ર છત નથી, ઘર એ જગ્યા છે જ્યાં બાળક પ્રશ્ન પૂછે શકે. ઝિઓન પાસે છતો હતો, પરંતુ ઘર નહોતું. એક ઘર પછી બીજું, એક નામ પછી બીજું સરનામું. પણ કોઈ સંબંધ “તેનો” નહોતો. કેટલાક ઘરોમાં તે સહન કરતો તે શબ્દો જે માર કરતા વધુ ઘાયલ કરતા. ભૂખ જે પેટ કરતાં આત્માને વધારે ચુંભતી. એ બાળમન અંદરથી પૂછતું કે “શું હું એટલો ખરાબ છું કે કોઈ મને રાખતું નથી?” પણ એ પ્રશ્નોનો જવાબ કોઈ આપતું નહોતું. ઝિઓનનું બાળપણ ઘરની શોધમાં પસાર થયું. એક ઘર..પછી બીજું..પછી ત્રીજું. દરેક ઘરમાં છત અલગ હતી, પણ પ્રેમનો અભાવ એકસરખો. ક્યારેક ખોરાક ઓછો, ક્યારેક શબ્દો કડવા, અને ક્યારેક તો મૌન પણ માર મારતું. ફોસ્ટર કેર સિસ્ટમના દરવાજા તેના માટે શાળાથી પહેલાં ખુલ્યા. પણ એ બાળક દરેક રાત્રે હાથ જમીન પર મૂકીને ઊભો થતો કારણ કે પડવું તેને કોઈએ શીખવ્યું નહોતું. શાળાનો પહેલો દિવસ ઘણા માટે યાદગાર હોય છે. ઝિઓન માટે એ ઘાવ બની ગયો. બાળકો

હસ્યા. કોઈએ લોકરમાં ઘડેલ્યો. કોઈએ માર્યો. અને કોઈએ કહ્યું કે “તું અલગ છે.” ઝિઓન રડ્યો નહોતો. એ વિચારી રહ્યો હતો કે “હું અલગ છું, પણ શું એ ખોટું છે?” એ પ્રશ્નનો જવાબ જીવને આપવાનો હતો. જીવનમાં ક્યારેક અંધકાર એટલો ઘેરો હોય છે કે એક દીવો પણ સૂર્ય લાગે. કિમ્બર્લી હોકિન્સ ઝિઓન માટે એ દીવો હતી. તેણે ઝિઓનને જોયો - પગ વગર નહીં, પરંતુ સંભાવનાઓથી ભરેલો. ઝિઓનને દત્તક લેવામાં આવ્યો, ત્યારે તેના માટે પ્રથમ વખત “ઘર” શબ્દનો અર્થ બદલાયો. એ માતાએ ઝિઓનને શીખવ્યું કે “તું જે નથી, એ વિશે વિચારીશ નહીં. તું જે છે, એ પૂરવું છે.”

કુસ્તીનું મેદાન ઝિઓન માટે ચુસ્તભૂમિ નહોતું. એ ઉપાસનાસ્થળ હતું. પ્રથમ મેચ - હાર. બીજી મેચ - હાર. ઘણી મેચ - હાર. પણ ઝિઓન હારથી તૂટતો નહોતો. દિવસમાં ત્રણ વખત પ્રેક્ટિસ, સાતેય દિવસ. હાથ છોલાયા, ખભા દુખ્યા, પણ મન મજબૂત બન્યું. અને એક દિવસ એ જ બાળક રાજ્યના શ્રેષ્ઠ કુસ્તીબાજોમાં ગણાવા લાગ્યો. એ જ દિવસ તેનું સૂત્ર જન્મ્યું, “બહાના નહીં.”

ઓહિયોના મેસિલોનમાં એક શાંત જીમ. સ્ટાર્ટ લાઇન. ઝિઓન હાથ પર ઊભો હતો. સ્ટોપવોચ શરૂ થાય છે. હાથ વીજળી બને છે. પરસેવો આગ બને છે. અને વિશ્વાસ - પાંખ. ૪.૭૮ સેકન્ડ. સમય અટકી જાય છે. અને.... ઇતિહાસ નવું નામ લખે છે - ઝિઓન ક્લાર્ક. ૧૫ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૧નો દિવસ ઝિઓન માટે ઐતિહાસિક બન્યો. પોતાના ટ્રેક કોચ Butch Reynoldsના માર્ગદર્શન હેઠળ, તેણે હાથ પર સૌથી ઝડપી ૨૦ મીટર ચાલવાનો પ્રયાસ કર્યો. સ્ટાર્ટ લાઇન પર ઊભા રહી, વોર્મ-અપ પછી, ઝિઓન વીજળી જેવી ઝડપે દોડ્યો અને માત્ર ૪.૭૮ સેકન્ડમાં અંતર પાર કર્યું. તે ક્ષણ તેના માટે ઉત્સાહ, આનંદ અને ગૌરવથી ભરેલી હતી. આ સિદ્ધિ સાથે તેનું નામ Guinness World Recordsના ૨૦૨૨ના સંસ્કરણમાં અમર થઈ ગયું. આ માત્ર સમયનો વિક્રમ નહોતો પણ આ માનવ આત્માની જીત હતી.

પણ ઝિઓન માટે આ અંત નહોતો - આ તો શરૂઆત હતી. ઝિઓન કહે છે- “હું વિકલાંગ નથી, હું અલગ રીતે શક્તિશાળી છું.” તેનું સ્વપ્ન તો ઓલિમ્પિક છે. પેરાલિમ્પિક છે. અને... દરેક એવા બાળક સુધી પહોંચવાનું છે જે પોતાને ઓછું માને છે. કારણ કે ઝિઓન જાણે છે-સપનાઓ પગથી નથી ચાલતાં, સપનાઓ હિંમતથી દોડે છે. ઝિઓનનું જીવન સૂત્ર ખૂબ સરળ છે - “No Excuses” (કોઈ બહાનું નહીં). તે માને છે કે દરેક વ્યક્તિને જે કાર્ડ મળ્યા છે, તે સાથે જ રમત રમવી પડે. બહાનાઓ જીવનને આગળ વધવા દેતા નથી. તે વિકલાંગ બાળકો અને યુવાનોને સંદેશ આપે છે કે માર્ગ કઠિન હશે, પરંતુ જો દિલ અને દૃઢ નિશ્ચય હશે, તો સફળતા અવશ્ય મળશે. “તમે અપંગ હોઈ શકો, પરંતુ અક્ષમ નથી” - આ તેનો મુખ્ય સંદેશ છે.

ઝિઓનનો જન્મ કૌડલ રીગ્રેશન સિન્ડ્રોમ સાથે થયો હતો, જે કરોડના નીચલા (કૌડલ) છેડાના અસામાન્ય વિકાસ દ્વારા વર્ગીકૃત થયેલ એક દુર્લભ સ્થિતિ છે. ક્લાર્કે ઇન્ટરવ્યુઅર ક્લિસ વાન વ્લીટને જણાવ્યું હતું કે આ સ્થિતિ દર ૨ લાખમાં એક બાળકને અસર કરે છે. પરિસ્થિતિ વધુ મુશ્કેલ એટલા માટે પણ બની કે તેની જૈવિક માતા ગર્ભાવસ્થામાં નશીલા પદાર્થોનો અતિરેક કરતી હતી. જન્મ સમયે તેનું વજન માત્ર ૩ પાઉન્ડ હતું અને ડોક્ટરોને આશા નહોતી કે તે પ્રથમ દિવસ પછી જીવશે. ક્લાર્કે સમજાવ્યું હતું કે, “હા, મારી જન્મદાતા માતા નશાની લત ધરાવતી હતી અને વારંવાર જેલમાં જતી આવતી. હું જન્મ્યો ત્યારે મારું શરીર ડ્રગ્સથી ભરપૂર હતું. આવા સંજોગોમાં મોટાભાગનાં બાળકો પહેલો દિવસ પણ પાર નથી કરી શકતા.”

પોતે સીધો બેસી શકે એ માટે તેને પીઠની બે સર્જરી કરાવવી પડી હતી. જન્મ પછી થોડા સમયમાં જ તેના માતા-પિતાએ તેને દત્તક તરીકે સોંપી દીધો હતો. તે ૧૬ વર્ષ સુધી ફોસ્ટર કેર અને દત્તક પ્રણાલીમાંથી પસાર થયો. કેટલાક કુટુંબો સારા ઈરાદા ધરાવતા હતા, પરંતુ તેની સંભાળ કેવી રીતે રાખવી એ અંગે પૂરતું જ્ઞાન નહોતું. એક કુટુંબે તેને કૃત્રિમ અંગ પહેરવા માટે મજબૂર કર્યો, જેમાં તેને અસહ્ય તંગ પટ્ટો પહેરવો પડતો. તે માટેનો હેતુ તેની પીઠ સીધી કરવાનો હતો; લક્ષ્ય પૂર્ણ થયા પછી તેનો ઉપયોગ બંધ થવો જોઈતો હતો, પરંતુ દત્તક માતા-પિતાએ તેને ચાલુ રાખવા જોર આપ્યું. “એ સ્થિતિ સજા જેવી બની ગઈ,” ક્લાર્ક કહે છે, “હું એક માનવી હતો. મારા કૃત્રિમ અંગમાં કંઈ તૂટે તો નર્સ ફોન કરે અને ઘરે મને સજા મળતી તેમજ અતિશય દંડ મળતો. જે કોઈ સાથે પણ થઈ શકે. મારા ખરા માતા-પિતા હોત તો મારું શરીર સુધરી ગયું હોત”

ક્લાર્કની દત્તક માતા કિમ્બરલી હોકિન્સે તેને તેના ૧૮મા જન્મદિવસના સાત મહિના પહેલાં દત્તક લીધો હતો. તે પહેલાં તે બે વાર દત્તક લેવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ બંને વખત વાત બેસી નહોતી. હોકિન્સ સાથે, જોકે, બધું સહજ રીતે ગોઠવાઈ ગયું. ઝિઓને જણાવ્યું હતું, “મારી મા વહાલભરી રીતે પેરેન્ટિંગ કરતી રહી હતી. જો એ એમ ન હોત, તો હું આજે અહીં ન હોત. કોઈ સફળતા ન હોત, ન કુસ્તી, ન ટ્રેક.”

ઝિઓન ક્યારેય પોતાના જૈવિક પિતાને મળ્યો નથી, પરંતુ તે પોતાની જૈવિક માતાને મળ્યો હતો. તેણે ક્લિસ વાન વ્લીટને જણાવ્યું હતું કે તેની માતા મેલાનીએ તેને શોધી કાઢ્યો હતો, પરંતુ તેમની મુલાકાત સારી રહી નહોતી. “મને શું કહું એ સમજાતું નહોતું,” ક્લાર્ક કહે છે. “તે કહેતી હતી, ‘મને તારી ખોટ લાગી, હું તને શોધતી હતી.’ હા, હું તો ESPN પર આવ્યો છું. જ્યારે તેણે કહ્યું કે ‘હું વર્ષોથી તને શોધી રહી હતી,’ ત્યારે એ વાત મને ખોટી લાગી.”

જન્મ પછી તરત જ ઝિઓનને કોઈ દત્તક લે તેવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યા અને ૧૬ વર્ષ સુધી કાયમી કુટુંબ શોધવાની આશામાં, પાલક સંભાળ પ્રણાલી (Foster Care System) દ્વારા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો. આ પ્રવાસ દરમિયાન ઝિઓનને જે ઘરમાં રાખવામાં આવ્યો હતો ત્યાં ગુંડાગીરી, માનસિક દુર્વ્યવહાર અને ઓછા ખોરાકનો તેણે અનુભવ કર્યો હતો. આ નોંધપાત્ર પડકારોનો સામનો કરવા છતાં તે હંમેશા આશાવાદી રહ્યો હતો. ઝિઓનના જીવનમાં ચમત્કાર તે દિવસે થયો, જ્યારે તેને કિમ્બરલી હોકિન્સ મળ્યા. તેમણે ઝિઓનને માત્ર દત્તક લીધો નહીં, પરંતુ તેને પોતાનો પુત્ર તરીકે સ્વીકાર્યો. અક્ષમતા જોઈને નહીં, પરંતુ શક્યતા જોઈને. ઝિઓન કહે છે કે કિમ્બર્લી હોકિન્સ તેના જીવનનો આધારસ્તંભ છે. તેમણે તેને આત્મવિશ્વાસ આપ્યો, સ્વપ્ન જોવાનું શીખવ્યું અને સૌથી મહત્વનું કે પોતે કોણ છે, તે સ્વીકારવાનું શીખવ્યું. આ સંબંધ ઝિઓન માટે લાગણી નહીં, પરંતુ જીવનનો નવો જન્મ હતો. પાલક સંભાળ પ્રણાલીમાંથી કાયદેસર રીતે ઉંમરલાયક થવાના દિવસોમાં જ તેને પ્રેમાળ માતા કિમ્બર્લી હોકિન્સ મળી ગયા. તેમણે તેને દત્તક લીધો જેમણે હંમેશા પુત્ર હોવાનું સપનું જોયું હતું.

બંને વચ્ચે એક અલ્પુત લગાવ હતો. ઝિઓન તેને દત્તક લેવાની ઘટનાને તેની સાથે બનેલી શ્રેષ્ઠ ઘટના તરીકે દર્શાવે છે. તે કહે છે, “મારા માટે તે પાલક માતા નથી. ઘણા લોકો પાલક માતા કહે છે અને હું તેનો મોટો ચાહક છું કારણ કે તે મારી ખરી માતા જ છે જેણે મારી અક્ષમતાને નજર અંદાજ કરીને મારો ઉછેર કર્યો છે. હું જેમ જેમ તેની નિશ્ચામાં મોટો થતો ગયો તેટલો જ હું મજબૂત થતો ગયો છું અને તે દિવસ મને યાદ છે કે જાણે હું હમણાં જ મારા હાથ પર ઊભો થયો ન હોઉં.”

કિમ્બરલી હોકિન્સને આજે પણ યાદ છે કે એ પહેલો દિવસ હતો જ્યારે તે એ ઝિઓનને મળી, જેને આગળ જઈને દત્તક લેવાની હતી. તે થોડા સમય સુધી વિવિધ ફોસ્ટર હોમ્સમાં રહ્યો હતો, પરંતુ બંને વચ્ચે એવો સંબંધ બંધાયો કે ક્લાર્કને કાયમી ઘર મળી ગયું. હોકિન્સને પોતાના નવા પુત્રની વિશેષતા સમજવામાં પણ વધારે સમય લાગ્યો નહીં. “હું કહું તો, તે સાચે જ કહેવતને સાકાર કરે છે કે ‘જીવન તમને લીંબુ આપે, તો તમે લીંબુ પાણી બનાવો’,” હોકિન્સ કહે છે, “તે કોઈપણ બીજા બાળક જેવો જ છે, કોઈપણ બીજા કિશોર જેવો. તે આ બાબતોને પોતાને નીચે પડવા દેતો નથી.”

હોકિન્સની બે જેવિક દીકરીઓ છે. ૨૫ વર્ષની ક્વામારી અને ૧૯ વર્ષની ઈન્ડી ક્લાર્ક. ઈન્ડી, ઝિઓન ક્લાર્કથી એક ધોરણ આગળ હતી અને વોશિંગ્ટન હાઈ સ્કૂલમાંથી સ્નાતક થઈ હતી. બન્ને સાથે કોચરમાં હતા એ જ જગ્યાએ હોકિન્સે જાન્યુઆરી ૨૦૧૫માં તેને પ્રથમ વખત મળ્યો. એના એક વર્ષથી થોડા વધુ સમયમાં, ફેબ્રુઆરીમાં, દત્તક પ્રક્રિયા સત્તાવાર બની. “તે મારા ઘરે આવ્યો ત્યારથી બે-ત્રણ અઠવાડિયા પછી મેં તેને પૂછ્યું, ‘શું હું તારી મા બની શકું?’ અને તે બોલ્યો, ‘હા’,” હોકિન્સ યાદ કરે છે. “સોશિયલ વર્કરે કહ્યું, ‘આ વખતે તો ઝિઓન, તને મહેનત પણ કરવી પડી નહીં.’... સાચું કહું તો, દરેકને કોઈક તો જોઈએ જ.”

નવા કુટુંબ સાથે બંધ બેસતા થવાનો તેણે પ્રયત્ન કર્યો. તે સમયે થોડા સંઘર્ષ તો આવ્યા જ. પરંતુ બંને વચ્ચેનો પરસ્પર માન અને પ્રેમ અડગ છે - એમાં કોઈ શંકા નથી. હોકિન્સ પોતાના પુત્ર વિશે વાત કરતી હોય ત્યારે, તે બાજુથી પસાર થાય છે અને શાંતિથી કહે છે, “હાય મોમ.” અને જ્યારે તે પોતાની મા વિશે બોલે છે, ત્યારે તે છુપાવતો નથી કે તે તેના માટે તેનું મૂલ્ય શું છે ! “તેણે ઘણું કર્યું છે,” ક્લાર્ક કહે છે. “અને હજી પણ કરી રહી છે. આ બધું અહીં પૂરું થતું નથી. તે બધો સમય મારી બાજુમાં ઊભી રહી છે. બધો સમય. અમારા વચ્ચે મતભેદ પણ થાય છે. ક્યા કુટુંબમાં નથી થતા? - પણ અમે એમાંથી રસ્તો કાઢી લઈએ છીએ.”

મુશ્કેલીઓમાંથી પસાર થવાનો અનુભવ ભાઈ-બહેનોને ક્યારેક ને ક્યારેક થાય જ છે. ઝિઓન ક્લાર્ક અને ઈન્ડી ક્લાર્ક માટે પણ વાત કંઈ અલગ રહી નથી. જન્મથી સાથે ન રહ્યા હોવા છતાં, બંનેમાં એવી આત્મિક સમાનતા હતી કે સંબંધ શરૂઆતથી જ સહજ રીતે બંધાય ગયો હતો. “તેના સ્વભાવની આસપાસ સતત રહેવું એ જ બધું હતું,” ઈન્ડી ક્લાર્કે લુઇઝિયાનામાંથી ફોન પર આપેલી મુલાકાતમાં કહ્યું. “આ સાચે જ ભાઈ-બહેન જેવો સંબંધ છે. હું હંમેશા તેની પ્રશંસક રહીશ.”

ઝિઓન ક્લાર્ક માટે આ સંબંધનું એક બીજું પાસું પણ છે. શરારતી. બહેનની ચોટલી ખેંચે એવો! છેવટે, નાનો ભાઈ ક્યારેક તકલીફ ન આપે તો ભાઈ શેનો? “મને બસ તેને ચીડવવું ગમે છે,” તે હસતાં-હસતાં કહે છે. ઈન્ડી ક્લાર્ક સ્વીકારે છે કે આ મજાક-મસ્તી બંને તરફથી ચાલે છે. કોઈ મોટો ભાઈ કે બહેન નાનાં ભાઈ સામે બધું જ છોડી દે, એવું તો બનવાનું નથી. એટલે કહેવાય તેમ જે કરો તે

પાછું મળે જ. “તે મારી સાથે શરારતો કરે છે,” તેણે કહ્યું. “અને અમે બંને એકબીજા સાથે શરારતો કરીએ છીએ.”

ભાઈએ જે કંઈ હાંસલ કર્યું હતું એની વાત કરતી વખતે તેના સ્વરમાં પ્રશંસા સ્પષ્ટ દેખાતી હતી. ગયા વર્ષે મેસિલોનમાં રાજ્ય સ્તરની લોન્ગ જમ્પ ચેમ્પિયન રહેલી ઈન્ડી જાણતી હતી કે શ્રેષ્ઠ ખેલાડી બનવા માટે શું જરૂરી હોય છે. “લોકો કેમ કંઈ કરી શકતા નથી એ માટે બહાનાં બનાવવાનું બહુ પસંદ કરે છે,” તેણે કહ્યું હતું. “પણ તમે ઝિઓનને જુઓ કે તે બહાનાં શોધતો નથી, તે સીધું કરી બતાવે છે. તે પોતે અશક્ત છે તેવું માનતો જ નથી, તો પછી બીજા લોકોએ પણ એવું માનવું જોઈએ નહીં.”

કિમ્બરલી હોકિન્સે ૨૫થી વધુ વર્ષોથી માતૃદિન ઉજવતી આવી હતી પરંતુ ઝિઓનને દત્તક લીધા પછીનો માતૃદિન થોડો અલગ રહ્યો હતો. ૨૫ વર્ષથી વધુ પહેલાં હોકિન્સની દીકરી ક્વામારી (Quamarri) જન્મી. છ વર્ષ બાદ બીજી દીકરી ઈન્ડોનેશિયા ક્લાર્ક (Indy Clark) આવી. જાન્યુઆરી ૨૦૧૫માં, ત્રીજું સંતાન ઝિઓન તેના જીવનમાં આવ્યો. તે વોશિંગ્ટન હાઈસ્કૂલમાં ઈન્ડી સાથે ભણતો વિદ્યાર્થી હતો. ઝિઓન વર્ષો સુધી એક ફોસ્ટર ઘરમાંથી બીજા ઘરમાં ફેરવાતો રહ્યો, પછી તે જાન્યુઆરીના દિવસે હોકિન્સને મળ્યો. ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૬માં, દત્તક પ્રક્રિયા અધિકૃત થતાં, ઝિઓન હોકિન્સનું ત્રીજું સંતાન અને પહેલો પુત્ર બન્યો. રવિવાર હોકિન્સ માટે ઝિઓન સાથે પરિવારના સંપૂર્ણ સભ્ય તરીકે ઉજવાતો તેમનો બીજો માતૃદિન હતો. તે સમયે હોકિન્સના લેવાયેલ ઈન્ટરવ્યુનો કેટલોક અંશ જાણીશું તો દત્તક લેનાર એક માતાની અભિવ્યક્તિ માટે તેને આપીએ તેટલા અભિનંદન ઓછા પડશે.

પ્ર: માતા તરીકે, ખાસ કરીને જૈવિક અને દત્તક સંતાનોને એક સાથે ઉછેરતી માતા માટે, સૌથી વધુ સંતોષદાયક બાબત કંઈ છે?

ઉ: મારા માટે સૌથી સંતોષદાયક બાબત એ છે કે મારી મહેનત અને ત્યાગના ફળને મારા દરેક સંતાન - ક્વે (Quay), ઈન્ડી અને ઝી (Zi)ની અનોખી સિદ્ધિઓમાં મારી આંખે જોવા. સાથે સાથે, મારી જૈવિક દીકરીઓને ખાતરી રહે કે મારા જીવનમાં તેમનું સ્થાન હંમેશાં સુરક્ષિત છે, અને મારા પુત્રને વિશ્વાસ રહે કે મારા હૃદયમાં તેના માટે પૂરતું સ્થાન છે અને હું તેને એટલું જ પ્રેમ કરું છું જેટલું હું તેને જન્મ આપ્યો હોત તો કરતી. તેઓ એકબીજા સાથે વિના ડ્રામા, ઈર્ષ્યા, અપમાન કે તનાવ વિના વાતચીત કરે. આ દ્રશ્ય મને અપરંપાર આનંદ આપે છે.

પ્ર: તમારા બાળકો સાથેની એવી એક સ્મૃતિ કંઈ છે જે હંમેશાં તમારા હૃદયના કેન્દ્રમાં રહેશે?

ઉ: જ્યારે ઈન્ડીએ ડિવિઝન-I લોન્ગ જમ્પમાં સ્પર્ધા કરી અને ક્વેએ પોતાની બહેનને ટેકો આપવા કોલંબસ પહોંચવા માટે લગભગ દરેક ઝડપની મર્યાદા તોડી નાખી. ત્યાં પહોંચતાં જ હું તેને ગેટ પર મળી અને અમે સ્ટેડિયમના એક છેડેથી બીજા છેડે મારી બે વર્ષની પૌત્રીને લઈને દોડી ગયા. અમે વાડ સુધી અને મારી બેઠક સુધી સમયસર પહોંચી ગયા, જ્યાં મારી મા બેઠી હતી. માત્ર બે મિનિટ બાકી હતી. થાકથી હાંફતાં હોવા છતાં, અમે ઈન્ડીની અંતિમ કૂદકો જોઈ શક્યા અને તે લોન્ગ જમ્પ ચેમ્પિયન બની. મને યાદ છે કે ઝિઓન પોતાની બહેનની જીતથી ઝગમગતો હતો અને રમૂજી રીતે કહેતો હતો કે “આગામી વર્ષે હું પણ સ્ટેટ સુધી જઈશ”...અને તેણે ખરેખર તેમ કર્યું! તે દિવસ પરિવાર તરીકેના પ્રેમ, સમર્પણ અને ત્યાગની શરૂઆત હતી અને ઘણી વધુ યાદગાર ક્ષણોની શરૂઆત પણ.

પ્ર: તમારા મતે, દરેક માતામાં પૃષ્ઠભૂમિ ભલે જુદી હોય પણ એક સામાન્ય બાબત કંઈ હોય છે?

ઉ: મારા બાળકોને મારી હાજરીમાં કે ગેરહાજરીમાં કોઈ નુકસાન ન પહોંચાડે, ખાસ કરીને મારી સામે તો નહીં! સંતાનોનું રક્ષણ કરવાની ભાવના સ્વાભાવિક છે.

પ્ર: ભવિષ્યની માતાઓને, ખાસ કરીને દત્તક ગ્રહણ વિશે વિચારતી માતાઓને તમે એક સલાહ આપશો તો કંઈ આપશો?

ઉ: જો તમારા હૃદયમાં અથવા વિચારમાં સંતાનને દત્તક લેવાનું હોય તો બસ લઈ લ્યો! તમને ખબર પણ નહીં પડે કે તમે એ બાળકના જીવનમાં કેટલા મોટા આશીર્વાદ બની શકો છો. માતા થવાની ઓળખ સંતાનોની સંખ્યાથી નથી થતી; પરંતુ તમે કેવી રીતે પોષણ કરો, નિષ્કામ પ્રેમ બતાવો, માર્ગદર્શન આપો, ત્યાગ કરો અને તમારી સંભાળમાં સોંપાયેલા બાળક/બાળકોનું રક્ષણ કરો એથી થાય છે.

જો કે, દુર્ભાગ્યે ઝિઓનના અવરોધો ત્યાં સમાપ્ત થયા નહીં. જ્યારે તેણે શાળા શરૂ કરી, ત્યારે તે અન્ય કેટલાક બાળકો દ્વારા ખરાબ રીતે તેની સાથે ગુંડાગીરી કરાઈ હતી. તેને ખૂબ ચીડવ્યો હતો. શાળામાં પ્રવેશ કર્યા બાદ ઝિઓનને ગુંડાગીરીનો સામનો કરવો પડ્યો. અન્ય બાળકો તેને ધમકાવતા, મારતા અને અપમાનિત કરતા. લોકરમાં ઘડેલાઈ જવાની ઘટનાઓએ તેને અંદરથી હચમચાવી દીધો. પરંતુ આ અનુભવોએ તેને તોડ્યા નહીં કે ઉલટાનો મજબૂત બનાવ્યો. ઝિઓન કહે છે કે જો આજે તેને તે લોકોને કંઈ કહેવાનું હોય, તો તે તેમનો આભાર માને, કારણ કે તેમણે તેને સંઘર્ષ કરવાનું શીખવ્યું. તેના માટે દુનિયા ફૂર છે, પરંતુ તેમાં જીવવાનું કૌશલ્ય વ્યક્તિએ જાતે શીખવું પડે છે. શાળામાં ઝિઓન માત્ર વિદ્યાર્થી નહોતો પણ તે “અલગ” હતો. અલગ હોવું અહીં દોષ બની ગયું. હાસ્ય, ધમકી, અપમાન - આ બધું શાળાની પાઠ્યપુસ્તક બહારનું હતું, પણ જીવનનો સૌથી કઠિન પાઠ હતો. લોકરમાં ઘડેલાતો ઝિઓન માત્ર શરીરે નહીં, આત્માએ પણ ઘાયલ થતો. પણ અહીં એક અજાયબી થઈ કે તે તૂટી ગયો નહીં.

તે કહે છે, “જો હું તે બધા લોકો સાથે વાત કરી શકું છું કે જેમણે મને ધમકાવ્યો હતો, મને માર્યો હતો અને ખરેખર મારું અપમાન કર્યું હતું. તો શું તમે જાણો છો કે હું શું કહીશ? હું તેમનો આભાર માનીશ. કારણ કે તેમણે ખરેખર મને મજબૂત બનાવ્યો છે. દુનિયા એક ફૂર સ્થળ છે, તેમાં કેવી રીતે જીવવું તે પોતાના પર નિર્ભર હોય છે.”

કુસ્તી માત્ર રમત નથી, એ એક દર્શન છે. અહીં પલાયન નથી, અહીં સામનો છે. ઝિઓન માટે કુસ્તી શરીરને નહીં, આત્માને તાલીમ આપતી હતી. દરેક હાર તેને કહતી કે “હજી તું જીવતો છે.”..અને તે ફરી ઊભો થતો. તે પ્રાથમિક શાળામાં કુસ્તીની રમત સાથે પરિચયમાં આવ્યો હતો અને ઘણા વર્ષોથી મેચ જીત્યો ન હોવા છતાં હાઈસ્કૂલમાં અતુલ્ય કુસ્તીબાજ બન્યો હતો. તે કહેતો, “હું સતત ત્રણ મહિના સુધી અઠવાડિયાના સાત દિવસ માટે દિવસમાં બે કે ત્રણ કુસ્તીના દાવની પ્રેક્ટિસમાં જતો હતો. ચાર, મારા હાઈસ્કૂલનું સિનિયર વર્ષ આવે ત્યાં સુધીમાં તો હું રાજ્યના શ્રેષ્ઠ લોકોમાંનો એક બની ગયો હતો.” રમત પ્રત્યેની તેની દ્રઢતા અને જુસ્સાએ અન્ય તકો માટે દરવાજા ખોલ્યા - જ્યારે તેની ઝડપી કુશળતા ઈન્સ્ટાગ્રામ પર જોવા મળી ત્યારે અને તેના ગિનિસ વર્લ્ડ રેકોર્ડના ખિતાબનો પ્રયાસ કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

સ્નાતક સમારોહ પહેલાંના દિવસોમાં ક્લાર્કે કહે છે, “મારે બસ એટલું જ કહેવું છે કે લોકો મારી પ્રત્યેની દયા રાખવાનું બંધ કરે. એ મને સહન નથી થતું. કેમ એવું થાય છે ખબર નથી, પણ એથી મારા મનની પાછળ ક્યાંક અશાંતિ ઊભી થવા લાગે છે. મને લાગે છે કે તેઓ જાણતા હોવા જોઈએ કે હું

આજુબાજુના લોકો કરતાં કદાચ વધારે જ ચપળતાથી હલનચલન કરું છું. તો પછી તેઓ કેમ કહે છે, 'ઓહ, મને તારા માટે દુઃખ થાય છે'? એવું ન કરો."

તે કહે છે, "જો કોઈ વ્યક્તિ કામ ન કરે તો કોઈ તે ટોચના સ્તરે પહોંચશે જ નહીં. હું કામ કરવા તૈયાર છું અને બલિદાન આપવા તૈયાર છું. હું વિકલાંગ બાળકો અથવા વિકલાંગતા ધરાવતા કોઈપણને જે સંદેશ આપીશ તે એ હશે - તે મુશ્કેલ હશે, પરંતુ જો તમારી પાસે હૃદય અને નિર્ધાર છે તો તમે જે તમારું છે તે મેળવી શકો છો. જો તમે અપંગ છો પણ અક્ષમ નથી તો સંદેશ એ જ રહે છે."

ઝિઓનનો વારસો હવે ગિનિસ વર્લ્ડ રેકોર્ડ ૨૦૨૨ના પૃષ્ઠોમાં અમર થઈ ગયો છે, જ્યાં દરેક જગ્યાએ લોકો તેની વાર્તા દ્વારા પ્રેરિત થઈ શકે છે. તે કહે છે કે તે રેકોર્ડ હાંસલ કરવા માટે "એક યુનંદા જૂથના સભ્ય" જેવું તે અનુભવે છે. ભવિષ્યમાં, તેની નજર ઓલિમ્પિક પર સેટ છે અને માઈકલ ફેલ્સ કરતાં વધુ મેડલ જીતવા પર છે, જેઓ હાલમાં સૌથી વધુ પ્રખ્યાત ઓલિમ્પિયન છે. તે ઓલિમ્પિક (કુસ્તી) અને પેરાલિમ્પિક (વ્હીલચેર રેસિંગ) બંને રમતોમાં ભાગ લેનાર પ્રથમ અમેરિકન એથલેટ બનવા માંગે છે - અને તેના નિર્ધાર સાથે, અમને ખાતરી છે કે તે બનશે.

રેકોર્ડ હાંસલ કર્યા પછી, ક્લાર્કે Instagram પર પોસ્ટ કર્યું "હું આખરે જાહેરાત કરી શકું છું કે હું સત્તાવાર રીતે ગિનિસ વર્લ્ડ રેકોર્ડ ધારક છું!" તેણે તેની વિકલાંગતાને દૂર કરવાનું ચાલુ રાખ્યું અને એક ઉત્તમ ફીસ્ટાઈલ કુસ્તીબાજ બનવા માટે પૂરતી શારીરિક શક્તિ વિકસાવી છે. ક્લાર્ક પોતાના લક્ષ્યોને હાંસલ કરવા માટે પોતાની મર્યાદાઓથી આગળ વધવાનું ચાલુ રાખે છે અને તે એક સરળ વાક્ય દ્વારા દરેકને પ્રેરણા આપે છે; "બહાના નહિ". હવે અમે તમને પૂછવા માગીએ છીએ કે ઝિઓન પાસે પગ નહોતા. આપણી પાસે શું નથી? તેની પાસે કોઈ બહાનું નહોતું. આપણે પાસે કેટલાં બહાના છે? તે કહે છે કે "No Excuses." અને આપણે કહીએ છીએ કે "કાલથી." જો પગ વગર જન્મેલો માણસ દુનિયાની દોડ જીતી શકે, તો..તમારો ડર કેટલો સાચો છે? તમારી આળસ કેટલી યોગ્ય છે? તમારા બહાના કેટલા સાચા છે?

રેકોર્ડમાં ક્લાર્કે પોતાના હાથ વડે સૌથી વધુ બોક્સ જમ્પ પૂર્ણ કરવાનો પડકાર ફેંક્યો હતો. રેકોર્ડ તોડવાના પ્રથમ પ્રયાસમાં તેણે વિના પ્રયાસે ૩૦ ઈંચ ઊંચો કૂદકો માર્યો હતો. ત્યારપછી તેણે તેના અગાઉના રેકોર્ડ કરતાં ૩૩ ઈંચ ઊંચો કૂદકો માર્યો હતો. તેણે પૂર્ણ કરેલા બીજા રેકોર્ડમાં ત્રણ મિનિટમાં સૌથી વધુ સંખ્યામાં ડાયમંડ પુશઅપ્સનો રેકોર્ડ તોડવો પડ્યો હતો. તેના પ્રથમ પ્રયાસમાં, તે નિષ્ફળ ગયો કારણ કે તે ૫૪ પુશઅપ્સ પાછળ હતો. પરંતુ બીજા પ્રયાસમાં તેણે ૨૪૮ પુશઅપ કરીને રેકોર્ડ તોડ્યો

તેને પૂછવામાં આવ્યું કે કયા રેકોર્ડ ટાઈટલમાં વધુ મુશ્કેલી હતી ત્યારે ઝિઓને ગિનીસ વર્લ્ડ રેકોર્ડ્સને કહ્યું કે પુરૂષ ડાયમંડ પુશઅપ્સ વધુ પડકારજનક હતા. તેણે એમ પણ ઉમેર્યું કે, "આ પુશઅપ્સ કરતા તમે ૧૦૦, ૧૫૦, ૨૦૦ પુશઅપ્સ કરો છો ત્યારે વાસ્તવિક પીડા થવાની છે કે તમે અટકી જશો. જ્યાં સુધી તમે તે લક્ષ્ય પ્રાપ્ત ન કરો ત્યાં સુધી તે કરતા જ રહો."

ક્લાર્ક શાળામાં દાખલ થયો તેમ, તેણે કુસ્તી માટે નવો જુસ્સો શોધી કાઢ્યો. હોકિન્સના સમર્થનનો શ્રેય એ છે કે તેના ઉચ્ચ શાળાના વરિષ્ઠ વર્ષ સુધીમાં "રાજ્યના શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિઓમાંનો એક" બની ગયો ત્યાં સુધી સતત ચાલુ રહ્યો. ઝિઓન કહે છે, "મેં બીજા ધોરણમાં કુસ્તી શરૂ કરી. જ્યારે હું ખરેખર નાનો હતો, પ્રથમ કેટલીક મેચો, મને ખબર ન હતી કે શું કરવું અને ન તો મારા વિરોધીને. કેટલાક બાળકો મારી સાથે કુસ્તી કરતા ડરતા હતા, હું તેમની સાથે કુસ્તી કરતા ડરતો હતો. મને ખબર ન હતી કે હું શું કરી રહ્યો હતો... પણ પગ વગરના જન્મે મારે જે કરવાનું હતું તે કરવાથી કોઈ મને રોકી શક્યું નથી."

૪.૭૮ સેકન્ડના અવિશ્વસનીય સમય સાથે અંતર પૂરું કરીને, ઝિઓન ક્લાર્ક વિશ્વને જાહેર કરવામાં સક્ષમ હતા કે તે હવે ગિનીસ વર્લ્ડ રેકોર્ડ ધારક છે. ઝિઓન ક્લાર્કે સોશિયલ મીડિયા પર તેની

સિદ્ધિ વિશે પોસ્ટ કર્યું. આ પોસ્ટને સોશિયલ મીડિયા ચુઝર્સ તરફથી ખૂબ જ પ્રશંસા મળી છે, જેને અત્યાર સુધીમાં ૧૭,૦૦૦ થી વધુ લાઈક્સ મળી છે.

જો કે, ક્લાર્કે ક્યારેય તેની વિકલાંગતાને તેના જીવનમાં આવવા દીધી નથી, “કોઈ બહાનું નહીં”ના સરળ સૂત્ર સાથે તેણે પોતાના જીવનને આગળ ધપાવ્યું છે. તે ૨૩ વર્ષીય પ્રેરક વક્તા, ઉદ્યોગસાહસિક અને લેખક પણ છે. તે ૨૦૨૪ ઓલિમ્પિકમાં ભાગ લેવા માંગે છે. તેણે ઓલિમ્પિક અને પેરાલિમ્પિક બંનેમાં ભાગ લેનાર પ્રથમ અમેરિકન બનવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી છે. તે વ્હીલચેર રેસિંગના ક્ષેત્રમાં પેરાલિમ્પિક ગેમ્સમાં ભાગ લેતી વખતે કુસ્તીની શ્રેણીમાં પ્રવેશ કરવા પણ ઈચ્છે છે.

આ દુનિયામાં કેટલાક જીવન એવા હોય છે, જે માત્ર કહાની નથી રહેતા, પરંતુ માનવજાત માટે દિશાસૂચક દીવો બની જાય છે. ઝિઓન ક્લાર્ક એવું જ એક નામ છે કે જેણે પોતાની પરિસ્થિતિને કમજોરી નહીં, પરંતુ શક્તિ બનાવી. જે શરીર દુનિયાને અપૂર્ણ લાગ્યું, એ શરીરે દુનિયાને સંપૂર્ણ અર્થ સમજાવ્યો. તેનો જન્મ એવો થયો કે જન્મ સમયે જ તેને બે પગ નહોતા. સામાન્ય રીતે સમાજ આવા જન્મને “દુર્ભાગ્ય” કહી દે છે. પરંતુ તેના જીવનમાં આ શબ્દ માટે કોઈ જગ્યા જ નહોતી. કારણ કે તેણે પોતાને કદી અધૂરો માન્યો જ નહીં. જ્યાં બીજા બાળકો પગથી ચાલતા શીખતા, ત્યાં તે હાથથી આગળ વધતો શીખ્યો. જ્યાં લોકો દોડને પગ સાથે જોડે છે, ત્યાં તેણે સાબિત કર્યું કે દોડ હિંમતથી થાય છે, અંગોથી નહીં. કેટલાંક લોકોને એ આશ્ચર્ય થાય છે કે લોકો જે વાતને ખામી તરીકે જુએ છે, એ સાથે કામ કરતાં છતાં તે એટલું બધું કેવી રીતે હાંસલ કરી શકે છે; જ્યારે ક્લાર્ક પોતે તો એ વિચારે છે કે હજી શું-શું શક્ય છે.

બાળપણ તેના માટે સરળ નહોતું. નજરો, સવાલો, ક્યારેક મજાક પણ આ બધું તેના જીવનનો ભાગ હતું. પરંતુ દરેક તિરસ્કાર સામે તેણે એક જવાબ આપ્યો: મહેનત. દરેક શંકા સામે તેણે એક જવાબ આપ્યો: અવિરત પ્રયાસ. જ્યારે લોકો કહેતા, “તુ આ નહીં કરી શકે,” ત્યારે તે મનમાં કહેતો, “હું કરી બતાવીશ.” તેના હાથ માત્ર સહારો નહોતા; તે તેની શક્તિ બની ગયા. જમીન પર હાથ મૂકીને આગળ ધપાવતું તેનું શરીર માત્ર હલનચલન નહોતું પણ એ એક સંદેશ હતો. સંદેશ એ કે જીવન આપણને જે નથી આપતું, તેના માટે રડવું સરળ છે; પરંતુ જીવન આપણને જે આપે છે, તેને મહત્તમ રીતે વાપરવું એ સાહસ છે. તેણે એ સાહસ પસંદ કર્યું. સમય સાથે, તેના હાથ પર દોડવાની ગતિ વિશ્વ માટે આશ્ચર્ય બની. “બે હાથનો સૌથી ઝડપી માણસ” કહેવાવું માત્ર ઉપનામ નહોતું, તે એક વિચારધારા હતી. આ વિચારધારાએ લાખો લોકોને વિચારવા મજબૂર કર્યા કે શું ખરેખર આપણી મર્યાદા આપણા શરીરમાં છે, કે આપણા મનમાં?

કિશોરાવસ્થા દરેક માટે પ્રશ્નકાળ છે, તેના માટે એ અર્થકાળ હતો. તેને સમજાયું કે હું જે નથી, તે મારી ઓળખ નથી. હું જે કરી શકું, એ જ મારી ઓળખ છે. અહીંથી તેની અંદર એક શાંત સંકલ્પ ઊભો થયો કે “હું બહાનું નહીં આપું.” તેનું જીવન આપણને શીખવે છે કે પ્રેરણા કોઈ ભાષણથી નથી જન્મતી, તે કર્મથી જન્મે છે. તે કહે છે નહીં કે “ડરશો નહીં,” પરંતુ તે ડર વચ્ચે દોડે છે. તે કહે છે નહીં કે “હિંમત રાખો,” પરંતુ તે હિંમત બનીને જીવતો છે. એની દરેક પ્રેક્ટિસ, દરેક પસીનાનો ટીપા, એ એક નિઃશબ્દ ઉપદેશ છે. આજના યુવાનો ઘણીવાર કહે છે કે પરિસ્થિતિ સારી નથી, તક નથી, સાધન નથી. તેના જીવન સામે આ બધા બહાના નાનાં પડી જાય છે. કારણ કે તેણે શરૂઆત શૂન્યથી નહીં, પરંતુ શૂન્યથી પણ નીચેની સ્થિતિથી કરી. છતાં તેણે સપનાઓ નાના નથી કર્યા. તેણે સપનાઓને પરિસ્થિતિ પ્રમાણે બદલી નથી નાખ્યા; તેણે પરિસ્થિતિને સપનાઓ સુધી ખેંચી લાવી.

ઝિઓન આજે માત્ર એક એથલેટ નથી. તે એક જીવંત સંદેશ છે કે જીવનમાં સૌથી મહત્વપૂર્ણ અંગ પગ કે હાથ નથી, પરંતુ આત્મવિશ્વાસ છે. સૌથી મોટું સાધન શક્તિ નથી, પરંતુ સંકલ્પ છે. અને સૌથી મોટું શસ્ત્ર પ્રતિભા નથી, પરંતુ સતત પ્રયત્ન છે. જ્યારે તે મંચ પર બોલે છે, ત્યારે શબ્દો કરતાં તેની હાજરી વધારે બોલે છે. તેની હાજરી કહે છે કે “જો હું કરી શકું છું, તો તું કેમ નહીં?” આ પ્રશ્ન કોઈ

દબાણ નથી, પરંતુ એક આમંત્રણ છે. પોતાને ઓળખવાનું, પોતાની શક્તિ શોધવાનું, અને પોતાની મર્યાદાઓને પડકારવાનું આમંત્રણ. તેની કહાની આપણને યાદ અપાવે છે કે ભગવાન દરેકને એકસરખું શરીર નથી આપતા, પરંતુ દરેકને એકસરખી શક્યતા આપે છે - આગળ વધવાની. પ્રશ્ન માત્ર એટલો છે કે આપણે તેને સ્વીકારીએ છીએ કે નકારીએ છીએ.

કેટલાક જીવન એવા હોય છે, જે જન્મ સાથે જ સંઘર્ષ લઈને આવે છે. પરંતુ થોડાં જ જીવન એવા હોય છે, જે સંઘર્ષને પોતાની ઓળખ બનાવી દે છે. ઝિઓન ક્લાર્ક એવું જ એક નામ છે કે જેનું જીવન આપણને શીખવે છે કે પરિસ્થિતિ માણસને નથી ઘડતી, માણસ પોતાની પરિસ્થિતિને ઘડે છે. તબીબી ભાષામાં તેની સ્થિતિને ગંભીર શારીરિક વિકૃતિ તરીકે ઓળખવામાં આવી, અને ડોક્ટરો માટે પણ તે એક મોટો પડકાર હતો. સામાન્ય રીતે આવા જન્મ પછી લોકો સૌથી પહેલા “અભાવ” જુએ છે - શું નથી તે ગણે છે. પરંતુ તેના જીવનમાં ધીમે ધીમે સાબિત થયું કે માણસ શું લઈને જન્મે છે તે કરતાં, તે શું લઈને આગળ વધે છે તે વધુ મહત્વનું છે. દુઃખ માણસને તોડી નાખે પણ શકે, અને માણસ બનાવી પણ શકે. ઝિઓનના જીવનમાં દુઃખ શિક્ષક બન્યું. તેને શીખવ્યું કે દુનિયા ન્યાયી નથી. દયા કાયમી નથી. અને સહારો મળવો સંજોગ છે. પણ આત્મસન્માન માણસે જાતે મેળવવું પડે.

ઝિઓનનું બાળપણ રમકડાંથી શરૂ થયું નહોતું. એનું બાળપણ શરૂ થયું ઓપરેશન ટેબલથી, દર્દથી, અને એક શબ્દથી - “અક્ષમ.” બાળપણના વર્ષો તેના માટે સરળ નહોતા. જ્યાં અન્ય બાળકો ઊભા થવાનું, ચાલવાનું અને દોડવાનું શીખતા હતા, ત્યાં તેને દુનિયાને સમજવાનો એક અલગ જ રસ્તો શોધવો પડ્યો. તેના માટે જમીન પર આગળ વધવાનું સાધન તેના હાથ બન્યા. શરૂઆતમાં આ બધું સ્વાભાવિક નહોતું. દરેક હલનચલન માટે મહેનત, દુખાવો અને ધીરજ જોઈએ. પરંતુ ધીમે ધીમે તેના હાથ માત્ર સહારો નહીં રહ્યા, પરંતુ તેની સૌથી મોટી શક્તિ બની ગયા. શાળાજીવન દરમિયાન તેને સામાજિક પડકારોનો પણ સામનો કરવો પડ્યો. બાળકોના પ્રશ્નો, ક્યારેક અજાણ્યે કરેલી મજાક, તો ક્યારેક સીધી અવગણના. આ બધું તેના આત્મવિશ્વાસને હચમચાવી શકે તેમ હતું. પરંતુ તેની ખાસિયત એ હતી કે તેણે પોતાની ઓળખ લોકોના શબ્દોથી નક્કી થવા દીધી નહીં. તેણે નક્કી કર્યું કે તે પોતાની ક્ષમતાને પોતે શોધશે, અને દુનિયાને જવાબ શબ્દોથી નહીં, પરંતુ કાર્યથી આપશે.

આ વિચાર સાથે ઝિઓન ધીમે ધીમે રમતગમત તરફ વળ્યો. તેને સમજાયું કે તેનો શરીર ભલે જુદો હોય, પરંતુ તેની અંદર શક્તિ, ઝડપ અને સંતુલન અદભુત છે. તેણે હાથ પર ચાલવાનું માત્ર જરૂરિયાત તરીકે નહીં, પરંતુ એક કૌશલ્ય તરીકે વિકસાવવાનું શરૂ કર્યું. રોજિંદી કઠિન પ્રેક્ટિસ, શરીરને મજબૂત બનાવતી કસરતો અને અવિરત શિસ્ત, આ બધું તેની દિનચર્યા બની ગઈ. સમય જતાં તેણે હાથ પર દોડવાની ગતિમાં અદભુત સુધારો કર્યો. જે દૃશ્ય લોકો માટે આશ્ચર્યજનક હતું, તે તેના માટે પોતાની મર્યાદાઓ તોડવાનો માર્ગ હતો. તેણે સાબિત કર્યું કે દોડ પગોથી નહીં, પરંતુ સંકલ્પથી થાય છે. તેની ઝડપ, સંતુલન અને સહનશક્તિએ તેને અન્યોથી અલગ ઓળખ આપી. ધીમે ધીમે તે “બે હાથ પર દોડતો માણસ” તરીકે ઓળખાવા લાગ્યો, અને પછી આ ઓળખ “બે હાથનો સૌથી ઝડપી માણસ” બની.

ઉત્કૃષ્ટ ખેલાડી બનવાની તેની પ્રચંડ લગન હોવા છતાં, ક્લાર્કનું એક બીજો પણ પ્રેમ છે જેનો માનવી સામે માનવીની ટક્કર કે સમયને હરાવવાથી કોઈ સંબંધ નથી. એ પ્રેમ છે: સંગીત. શાળા બહારના સમયમાં તે “બ્રેથ ઓફ લાઈફ ટેબર્નેક્લ ચર્ચ”માં ડ્રમ વગાડતો જોવા મળે છે. ઉપરાંત, હાઈસ્કૂલના પહેલા ત્રણ વર્ષ દરમિયાન તે “મેસિલોન ટાઈગર સ્વિંગ બેન્ડ” નો પણ ભાગ રહ્યો હતો, જ્યાં તેણે ટ્રમ્પેટ વગાડ્યું હતું.

“ફક્ત સંગીત સાંભળવું જ નહીં, પણ ખરેખર સંગીતનું સર્જન કરવામાં મને ખૂબ શાંતિ મળે છે,” ઝિઓન ક્લાર્ક કહે છે. “મને ખબર નથી કેમ, પણ જ્યારે હું ડ્રમ સેટ વગાડું છું કે પિયાનો વગાડું છું, ત્યારે હું કલાકો સુધી એમ જ બેઠો રહી શકું છું, શાંતિથી અને કેટલો સમય પસાર થયો એનો ખ્યાલ

પણ રહેતો નથી.” તેનો આ સંગીતપ્રેમ તેના વ્યક્તિત્વની એક બાજુ છે અને એવી બાજુ છે કે જેને કારણે તે ખાસ બન્યો છે. તેની માતા કિમ્બરલી હોકિન્સ માને છે કે “તેને શું કરવું ગમે છે તેમાં ઘણી વિવિધતા છે. મૂળ વાત એટલી છે કે જે કામ તેને ગમે છે, તે તે કરે છે અને તેમાં સફળ પણ રહે છે.”

આ સિદ્ધિઓ માત્ર મેદાન સુધી સીમિત રહી નહીં. ઝિઓનના જીવન પર આધારિત વિડિયો, ઈન્ટરવ્યૂ અને પ્રેરણાત્મક કાર્યક્રમો દ્વારા તેની કહાની વિશ્વભરમાં ફેલાઈ. લોકો તેને માત્ર એક અદ્ભુત એથલેટ તરીકે નહીં, પરંતુ આશાના પ્રતીક તરીકે જોવા લાગ્યા. તેણે સાબિત કર્યું કે અશક્તતા એ અંત નથી, પરંતુ એક અલગ શરૂઆત હોઈ શકે છે. તે પોતાના જીવન અનુભવને લોકો સાથે વહેંચે છે. તે યુવાનોને કહે છે કે નિષ્ફળતા કોઈ અંત નથી, પરંતુ નવી દિશાની શરૂઆત છે. તેની દરેક સિદ્ધિ પાછળ એક જ વિચાર છુપાયેલો છે કે “હું મારી પરિસ્થિતિથી મોટો છું.” આ વિચાર તેને માત્ર રમતગમતમાં નહીં, પરંતુ જીવનમાં પણ આગળ લઈ ગયો.

જન્મ સમયે જે જીવન લોકોને અધૂરું લાગ્યું હતું, તે જ જીવન આજે હજારો લોકોને પૂરું થવાનું અર્થ સમજાવે છે. તેની યાત્રા આપણને શીખવે છે કે ભગવાન દરેકને એકસરખી ક્ષમતાઓ નથી આપતા, પરંતુ દરેકને પોતાની ક્ષમતાને ઓળખવાની તક આપે છે. અને જે આ તકને મહેનત, ધીરજ અને વિશ્વાસથી સ્વીકારે છે, તે અંતે સિદ્ધિ સુધી પહોંચે છે.

ઝિઓન ક્લાર્કનો જન્મ માત્ર એક બાળકનો જન્મ નહોતો; તે એક અજાણી લડાઈની શરૂઆત હતી. કોઈ માતાની ગોદ, કોઈ પિતાનો ખભો - આ બધું તેના ભાગે નહોતું આવ્યું. જીવનની શરૂઆત જ તેણે હોસ્પિટલ અને પછી ફોસ્ટર કેર સિસ્ટમમાં કરી. આ વાત સામાન્ય નથી. જન્મ સાથે જ પરિવાર ગુમાવવો, અને શરીર સાથે જ દુનિયાનો વિશ્વાસ પણ ગુમાવવો. આ બે ઝટકા એકસાથે બહુ ઓછા બાળકો સહન કરી શકે. તે બાળપણમાં અનેક ફોસ્ટર ઘરોમાં રહ્યો. દરેક ઘરમાં નવી શરૂઆત, અને દરેક શરૂઆત સાથે એક નવો ભય કે “અહીં કેટલો સમય રહી શકીશ?” આ અનિશ્ચિતતા તેની બાળમનની સૌથી ઊંડી પીડા હતી. આ બધાં વર્ષોમાં તેને એક જ વાતે જીવતો રાખ્યો - આંતરિક જિદ્દ. કોઈ તેને શીખવવા નહોતું આવ્યું કે જીવન કેવી રીતે જીવવું, તેથી તેણે પોતે જ શીખવાનું શરૂ કર્યું. તે જ્યારે જમીન પર સરકતો હતો, ત્યારે એ માત્ર ચાલવું નહોતું પણ એ પોતાના અસ્તિત્વને આગળ ધપાવવાનો પ્રયત્ન હતો. તેના હાથ ધીમે ધીમે તેની ઓળખ બન્યા. હાથ પર ઊભો રહેવું, હાથ પર ચાલવું, અને પછી હાથ પર દોડવું. આ બધું તેની મજબૂરી નહોતી, તેની તૈયારી હતી.

કિશોરાવસ્થામાં ઝિઓનને અંતે એક સ્થિર દત્તક પરિવાર મળ્યો. અહીં પ્રથમવાર તેને લાગ્યું કે તે “કોઈનો” છે. આ ભાવનાત્મક સુરક્ષાએ તેના જીવનમાં મોટો ફેરફાર લાવ્યો. હવે તે માત્ર જીવતો નહોતો; તે કંઈક બનવા લાગ્યો. શાળામાં તેણે રમતગમત તરફ ધ્યાન આપવાનું શરૂ કર્યું - ખાસ કરીને રેસલિંગ પર. રેસલિંગ જેવી રમત, જ્યાં સંતુલન, શક્તિ અને આત્મવિશ્વાસ જરૂરી હોય, ત્યાં તેનું શરીર લોકો માટે “અયોગ્ય” લાગતું. પરંતુ મેદાન પર ઉતર્યા પછી, એ જ શરીર વિરોધીઓને અચંબામાં મૂકી દેતું. તેના હાથની પકડ, તેની ઝડપ, અને તેની અડગતા. આ બધું અસાધારણ હતું. તેણે સાબિત કર્યું કે રમત શરીરની રચના નથી માગતી, પરંતુ આત્માની આગ માગે છે.

રેસલિંગ ઉપરાંત, ઝિઓને પોતાની સૌથી અનોખી ક્ષમતાને વિકસાવી - હાથ પર દોડ. આ દોડ કોઈ સ્ટેટ નહોતું, કોઈ દેખાવ નહોતો. એ વર્ષોની પ્રેક્ટિસ અને પીડાનું પરિણામ હતું. સમય જતાં, તેની ઝડપ એટલી વધી કે તે “બે હાથ પર દોડતો સૌથી ઝડપી માણસ” તરીકે ઓળખાવા લાગ્યો. આ ઓળખ માત્ર રેકોર્ડ નહોતી; એ માનવ સંભાવનાની સીમા ફરી વ્યાખ્યાયિત કરતી ઘટના હતી. તેની કહાની અહીં અટકી નહીં. તેની અદ્ભુત યાત્રાએ મીડિયા અને દુનિયાનું ધ્યાન ખેંચ્યું. તેના પર બનેલી ડોક્યુમેન્ટરી અને ઈન્ટરવ્યુએ તેને વૈશ્વિક ઓળખ આપી. Netflix પર આવેલી ડોક્યુમેન્ટરીએ તેના જીવનને કરોડો લોકો સુધી પહોંચાડ્યું. ખાસ કરીને તેની ફોસ્ટર કેરમાંથી બહાર આવવાની, એકલા લડવાની અને પોતાની ઓળખ બનાવવાની સફરને. આ બધાં પછી પણ તે પોતાને “હીરો” નથી માનતો. તે પોતાને

માત્ર એક ઉદાહરણ માને છે કે પરિસ્થિતિ કેટલી પણ કઠિન હોય, માણસ જો અંદરથી હાર ન માને, તો જીવન અંતે રસ્તો આપે છે. આજે તે પ્રેરણાત્મક વક્તા તરીકે યુવાનોને મળે છે, ફોસ્ટર કેરમાં રહેલા બાળકોને કહે છે કે તેઓ ત્યજી દેવાયા નથી પણ તેઓ તૈયાર થઈ રહ્યા છે. તેની સૌથી મોટી સિદ્ધિ મેડલ કે રેકોર્ડ નથી. તેની સૌથી મોટી સિદ્ધિ એ છે કે તેણે પોતાને “દયા પાત્ર” બનવા દીધો નહીં. તેણે પોતાની પીડાને પોતાની શક્તિ બનાવી, અને પોતાની ખામીને પોતાની ઓળખ.

તેની કહાની માત્ર એક રેકોર્ડની નથી; તે માનવ આત્માની અદ્ભૂત શક્તિની કહાની છે. શારીરિક અક્ષમતા, દુષ્કર બાળપણ, ગુંડાગીરી અને અસ્વીકાર - આ બધાને પાર કરીને તેણે સાબિત કર્યું કે સાચી શક્તિ શરીરમાં નહીં, પરંતુ મનમાં હોય છે. તે આજે વિશ્વ માટે પ્રેરણાસ્ત્રોત છે - એક જીવંત ઉદાહરણ કે મર્યાદાઓ જીવનને રોકી શકતી નથી, જો મનમાં ઉડાન ભરવાની હિંમત હોય. તે માત્ર એક વ્યક્તિ નથી, તે એક વિચાર છે, એક ચેતવણી છે કે “અસમર્થ” શબ્દ માનસિક છે, શારીરિક નહીં. ઉદ્યોગસાહસિક, લેખક, અભિનેતા, પ્રેરક વક્તા અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના એથલેટ તરીકે તેણે પોતાની ઓળખ બનાવી છે, પરંતુ તેની સાચી ઓળખ તેની અડગ ઈચ્છાશક્તિ અને “કોઈ બહાનું નહીં” ના જીવનમંત્રમાં વસે છે. માનવ જીવનમાં સૌથી મોટી લડાઈ શરીર સામે નથી, પરંતુ મન સામે છે. શરીર મર્યાદા મૂકે છે, પરંતુ મન જો અડગ હોય તો તે મર્યાદાઓને અર્થહીન બનાવી શકે છે - આ સત્યનું જીવંત ઉદાહરણ છે. તેની કહાની આપણને એક સવાલ પૂછે છે કે “જો પગ વગર જન્મેલો યુવાન દુનિયાને જીતે શકે, તો આપણે કેમ નહીં?”

ઝિઓન ક્લાર્ક આપણને પ્રેરણા નથી આપતો. તે આપણને અસ્વસ્થ કરે છે. કારણ કે તેની હાજરી પૂછે છે કે “તું કોને દોષ આપે છે?” “તારા બહાના કેટલા સાચા છે?” “તું દુઃખને શત્રુ બનાવે છે કે ગુરુ?” પગ વગર જન્મેલો માનવી જીવનની દોડ જીતી શકે, તો તું કેમ નથી દોડતો? આ લેખનો આ અંત નથી. આ વિચારની શરૂઆત છે.

ઝિઓન ક્લાર્ક ઉદ્યોગસાહસિક, લેખક, અભિનેતા, પ્રેરક વક્તા અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના એથલેટ તરીકે પોતાની ઓળખ બનાવી છે, પરંતુ તેની સાચી ઓળખ તેની અડગ ઈચ્છાશક્તિ અને “કોઈ બહાનું નહીં”ના જીવનમંત્રમાં વસે છે. તેનું જીવનદર્શન ખૂબ સ્પષ્ટ છે - બહાના નહિ. પરિસ્થિતિ જે છે, તે સાથે આગળ વધવું. તે કહે છે કે દરેક માણસને જીવનમાં અલગ કાર્ડ મળે છે. કોઈને સરળ, કોઈને કઠિન. પરંતુ રમત જીતવી હોય, તો જે કાર્ડ હાથમાં છે, તે શ્રેષ્ઠ રીતે રમવા પડે.

જન્મ સમયે જે બાળકને દુનિયાએ સ્વીકાર્યો નહોતો, આજે એ જ બાળક દુનિયાને શીખવે છે કે શરીર અધૂરું હોઈ શકે, પરંતુ સંકલ્પ પૂર્ણ હોય તો ઇતિહાસ રચી શકાય.

ઝિઓનનું જીવન શીખવે છે.....

